

podle volného uvážení, by si okolnosti potřebné pro rozhodnutí sama zjistila. Není-li však pojistníku uloženo za povinnost, by upozornil pojišťovnu na svůj zhoršený zdravotní stav, nemůže pojišťovna proti obživnutí nastalému jejím rozhodnutím namítati neplatnost, když do-
d a t e č n ě zjistí, že pojistník svůj zhoršený stav jí neoznámil. Z toho plyne pro souzený případ, že, kdyby manžel žalobkyně byl sám žádost o obživnutí pojištění podal a při tom zamlčel, že a jakou nemocí je stížen a že jest v nemocnici, nemohla by pojišťovna z tohoto důvodu proti obživnutí pojištění činiti námitek. Postavení pojistníka nemůže však býti horším proto, že žádost nepodepsal sám, nýbrž že tak učinila osoba třetí, byvši jím k tomu zmocněna, a nezáleží na tom, že žalobkyně podepsavši žádost jménem manžela, vyvolala snad u žalované mylnou představu o jeho zdravotním stavu, an se omyl netýkal hlavní věci nebo podstatné její části, jak správně uznal již odvolací soud.

Čís. 11446.

Právní moc rozsudků, podle nichž postoupená pohledávka v době postupu nebyla po právu, má vízící význam rozsouzené věci nejen v poměru mezi původními stranami, nýbrž i mezi dlužníkem a tím, jemuž byla pohledávka postoupena. Nezáleží proto na tom, že rozsudek v rozepři mezi původními stranami nabyl právní moci teprve po postupu pohledávky. Rovněž nezáleží na tom, kdy se postupník dozvěděl o oněch rozhodnutích.

(Rozh. ze dne 4. března 1932, Rv I 338/31.)

Žalobce Otakar D. domáhal se jako postupník Františka M-a na Josefu Š-ovi zaplacení postoupených pohledávek. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Dovolání, opřené o dovolací důvody § 503 čís. 2 a 4 c. ř. s., není důvodné. Podle § 1394 obč. zák. jsou práva přejímatelova co do postoupené pohledávky táž, jako práva převodcova, což znamená, že nikdo nemůže na druhého přenést více práv, než mu samému přísluší. Zjistily-li tudíž nižší soudy na základě spisů krajského soudu v T. Ck I 18/27 pokud se týče Ck I 92/28, že pohledávky, jež František M. v roce 1925 postoupil žalobci, v době postupu po právu již nebyly, jest i správný jejich závěr, že nejsou po právu ani nároky žalobce, odvozené od Františka M-a a uplatňované proti žalovanému. Dovolání neprávem vytýká napadenému rozsudku, že prezírá, že rozsudky krajského soudu v T. ze dne 7. září 1928, č. j. Ck I 18/27 a ze dne 30. října 1928, č. j. Ck I 92/28 nabyly právní moci teprve, když zažalovaná pohledávka již dávno byla postoupena, a že mohou míti právní účinnost jen, pokud jde o právní poměr mezi Františkem M-em a Josefem Š-em

jako stranami v oněch rozepřích. Na omylu jest dovolání, neboť přezírá, že rozsudek až na nepatrné výjimky, jež se netýkají sporů o peněžní pohledávky, nemá význam konstitutivní, nýbrž význam deklaratorní, ale i, že v důsledku § 1394 obč. zák. a podle § 1396 obč. zák. má dlužník, pokud neuznal pohledávku proti poctivému příjemci za pravou, což v souzeném případě nebylo ani tvrzeno, právo, uplatnit proti pohledávce i veškeré námitky ex persona cedentis, t. j. námitky, jež mu v době postupu příslušely proti postupiteli, že žalovanému příslušela proti Františku M-ovi námitka pravoplatně rozsouzené věci, a že z této povahy postupu plyne, že právní moc řečených rozsudků ohledně postoupených pohledávek má vízící význam rozsouzené věci nejen v poměru mezi původními stranami (dlužníkem a postupitelem), nýbrž i mezi dlužníkem a tím, jemuž pohledávka byla postoupena. Jest proto souhlasiti s odvolacím soudem, že nelze rozvinovati v tomto sporu otázky, které mezi dlužníkem a postupitelem již byly pravoplatně vyřízeny v oněch dřívějších sporech. To platí i o námitce, že částky 14.000 Kč a 60.000 Kč byly soudně zabaveny. Vedlejší jest, kdy se žalobce dověděl o zdejších rozhodnutích, vydaných v těchto rozepřích, ana ani žalobcova bezelstnost v době postupu by na věci nic neměnila. Výtka nesprávného právního posouzení věci jest tudíž neopodstatněná.

Čís. 11447.

Oprávnění dobývati štěrk a kámen v lomu jest výronem smlouvy kupní, nikoliv pachtovní, a může tvořiti obsah polní služebnosti.

Zadání oprávnění lámati kámen a štěrk v obecním lomu v Čechách na dobu neurčitou, několikaletou, nespadá do obyčejné správy obecního jmění, příslušející starostovi obce, nýbrž spadá v obor působnosti obecního výboru. Nestací, vzal-li obecní výbor (většina jeho členů) dodatečně na vědomí uzavření takové smlouvy.

(Rozh. ze dne 4. března 1932, Rv I 326/32.)

Žalobce domáhal se na žalované obci H. v Čechách, by bylo zjištěno, že jest po právu pachtovní smlouva stran o kamenném lomu. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle § 226 c. ř. s. jest žalobce povinen, by přednesl a prokázal skutkové okolnosti, z nichž své oprávnění dovozuje. Bylo tedy na žalobci, by tvrdil a dokázal okolnosti, které by opravňovaly úsudek, že obec H. s ním uzavřela smlouvu opravňující ho dobývati kámen a štěrk v lomu. Oprávnění to může tvořiti obsah služebnosti polní (§ 477 čís. 6 obč. zák.), neboť jest výronem smlouvy kupní, nikoliv pachtovní, neboť